

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2012 m. balandžio 26 d.*

„Teisės aktų derinimas — Autorių teisės ir gretutinės teisės — Direktyva 2001/29/EB — 5 straipsnio 2 dalies d punktas — Teisė viešai paskelbti kūrinius — Teisės atgaminti išimtis — Trumpalaikiai kūrinių įrašai, kuriuos daro transliuojančiosios organizacijos savo pačių įranga ir savo transliacijoms — Trečiojo asmens įranga padarytas įrašas — Transliuojančiosios organizacijos pareiga atlyginti už visas trečiojo asmens veiksmų ar neveikimo žalingas pasekmes“

Byloje C-510/10

dėl *Østre Landsret* (Danija) 2010 m. spalio 18 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2010 m. spalio 25 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

DR,

TV2 Danmark A/S

prieš

NCB – Nordisk Copyright Bureau

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas K. Lenaerts, teisėjai J. Malenovský (pranešėjas), R. Silva de Lapuerta, E. Juhász ir D. Šváby,

generalinė advokatė V. Trstenjak,

posėdžio sekretorė C. Strömholm, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2011 m. lapkričio 24 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *DR* ir *TV2 Danmark A/S*, atstovaujamų advokato H. Samuelsen Schütze,
- *NCB – Nordisk Copyright Bureau*, atstovaujamos advokato P.-H. Schmidt,
- Ispanijos vyriausybės, atstovaujamos N. Díaz Abad,
- Europos Komisijos, atstovaujamos J. Samnadda ir H. Støvlbæk,

susipažinęs su 2012 m. sausio 17 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

* Proceso kalba: danų.

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo (OL L 167, p. 10; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 230) 5 straipsnio 2 dalies d punkto ir 41 konstatuojamosios dalies, kuriuose numatyta išimtinės teisės atgaminti autorinį kūrinių išimtis, „kai daromi trumpalaikiai kūrinių įrašai, kuriuos daro transliuojančiosios organizacijos savo pačių įranga ir savo transliacijoms“, išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant ginčą tarp DR bei *TV2 Danmark A/S* (toliau – *TV2 Danmark*), dviejų Danijos transliuojančiųjų organizacijų, ir *NCB – Nordisk Copyright Bureau* (toliau – *NCB*), autorių teises administruojančios bendrovės, dėl padarytų įrašų, susijusių su televizijos programomis, kurias minėtos transliuojančiosios organizacijos užsakė iš trečiųjų asmenų savo pačių transliacijoms.

Teisinis pagrindas

Tarptautinė teisė

PINO autorių teisių sutartis

- 3 Pasaulinė intelektinės nuosavybės organizacija (PINO) 1996 m. gruodžio 20 d. Ženevoje priėmė PINO autorių teisių sutartį. Ši sutartis Europos bendrijos vardu buvo patvirtinta 2000 m. kovo 16 d. Tarybos sprendimu 2000/278/EB (OL L 89, p. 6; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 33 t., p. 208).
- 4 PINO autorių teisių sutarties 1 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad Susitariančiosios Šalys įsipareigoja laikytis Berno konvencijos dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos (1971 m. liepos 24 d. Paryžiaus aktas) su pakeitimais, padarytais 1979 m. rugsėjo 28 d. (toliau – Berno konvencija) 1–21 straipsnių.

Berno konvencija

- 5 Berno konvencijos 1 straipsnyje numatyta:

„Šalys, kurioms taikoma ši Konvencija, sudaro Literatūros ir meno kūrinių autorių teisių apsaugos sąjungą.“

- 6 Šios konvencijos 11bis straipsnyje nustatyta:

„1. Literatūros ir meno kūrinių autoriai turi išimtinę teisę leisti:

- 1) transliuoti savo kūrinius eteriye ar viešai skelbti juos visuomenei bet koku kitu belaidžiu ženklų, garsų ar vaizdo siuntimo būdu;

<...>

3. Jei nenumatyta ko kita, pagal šio straipsnio 1 dalies nuostatas suteiktas leidimas nesuteikia teisės įrašyti transliuotą eteriye kūrinių garsus ar vaizdus fiksuojančiais prietaisais. Tačiau Sąjungos šalių įstatymai gali nustatyti režimą, taikomą trumpalaikiams įrašams, kuriuos radijo transliavimo organizacija daro savo lėšomis ir savo laidoms. Dėl tokių įrašų išimtinio dokumentinio pobūdžio minėti įstatymai gali leisti saugoti šiuos įrašus oficialiuose archyvuose.“

Sąjungos teisė

- 7 Direktyvos 2001/29 41 konstatuojamojoje dalyje nustatyta:

„Jei išimtis ar apribojimas yra taikoma transliuojančiųjų organizacijų daromiems trumpalaikio naudojimo įrašams, suprantama, kad transliuotojo įranga – tai ir transliuojančiosios organizacijos vardu ir atsakomybe veikiančio asmens įranga.“

- 8 Šios direktyvos 2 straipsnyje „Atgaminimo teisė“, nustatyta:

„Valstybės narės nustato išimtinę teisę leisti arba uždrausti tiesiogiai ar netiesiogiai, laikinai ar nuolat bet kuriuo būdu ir bet kuria forma atgaminti visą arba iš dalies:

a) autoriams – savo kūrinius;

<...>“

- 9 Pagal šios direktyvos 3 straipsnio „Teisė viešai paskelbti kūrinius ir teisė kitus objektus padaryti viešai prieinamus“ 1 dalį:

„Valstybės narės nustato autoriams išimtinę teisę leisti arba uždrausti bet kokią savo kūrinių viešą skelbimą laidais ar bevielėmis ryšio priemonėmis, įskaitant savo kūrinių padarymą viešai prieinamą tokiu būdu, kad visuomenės nariai galėtų juos pasiekti individualiai pasirinktoje vietoje ir pasirinktu laiku.“

- 10 Tos pačios direktyvos 5 straipsnio „Išimties ir apribojimai“ 2 ir 5 dalyse nustatyta:

„2. Valstybės narės 2 straipsnyje nustatytai atgaminimo teisei gali nustatyti išimties arba apribojimus šiais atvejais:

<...>

d) kai daromi trumpalaikiai kūrinių įrašai, kuriuos daro transliuojančiosios organizacijos savo pačių įranga ir savo transliacijoms, dėl jų išimtinai dokumentinio pobūdžio tokius įrašus gali būti leidžiama išsaugoti oficialiuose archyvuose;

<...>

5. Šio straipsnio 1, 2, 3 ir 4 dalyse nustatytos išimties ir apribojimai taikomi tik tam tikrais specialiais atvejais, kurie neprieštarauja įprastiniam kūrinio ar kito objekto naudojimui ir nepagrįstai nepažeidžia teisėtų teisių turėtojų interesų.“

Nacionalinė teisė

- 11 Autorių teisių įstatymo (*ophavsretslov*) su pakeitimais, įtvirtintais 2010 m. vasario 27 d. konsolidavimo įstatymu Nr. 202 (*lovbekendtgørelse Nr. 202*) (toliau – Autorių teisių įstatymas), 31 straipsnyje nustatyta:

„Transliuojančiosios organizacijos savo transliacijoms gali įrašyti kūrinius į juostą ar bet kurią kitą įrenginį, kuriuo galima juos atgaminti, jeigu jos turi teisę transliuoti aptariamus kūrinius. Teisei padaryti taip įrašytus kūrinius viešai prieinamus yra taikomos kitos galiojančios nuostatos.

Kultūros ministras gali numatyti taisykles, kuriomis reglamentuojamos tokių įrašų darymo ir jų naudojimo bei laikymo sąlygos.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 12 Ieškovės pagrindinėje byloje yra DR, radijo ir televizijos programas transliuojanti įmonė, kuri, kaip nepriklausoma viešoji institucija, finansuojama iš licencinio mokesčio, turi pareigą transliuoti viešąsias programas, ir *TV2 Danmark*, komercines televizijos programas transliuojanti įmonė, finansuojama iš reklamos, kuri taip pat turi pareigą transliuoti viešąsias programas.
- 13 DR ir *TV2 Danmark* transliuojamos radijo ir televizijos programos gali būti parengiamos jų pačių arba trečiųjų asmenų pagal specialias sutartis, bet skirtos pirmą kartą transliuoti per DR ir *TV2 Danmark*.
- 14 Atsakovė pagrindinėje byloje NCB yra bendrovė, keliose Šiaurės ir Baltijos šalyse administruojanti dainų tekstų autorių, kompozitorių ir muzikos leidėjų teises įrašyti ir atgaminti muzikos kūrinius.
- 15 Pagrindinė byla susijusi su klausimu, ar išimtis dėl trumpalaikių įrašų taikoma ir teisiškai nepriklausomų išorės televizijos prodiuserių bendrovių padarytiems įrašams, kuriuos iš jų užsako DR arba *TV2 Danmark* ir kurie skirti pirmą kartą transliuoti per DR arba *TV2 Danmark*.
- 16 DR ir *TV2 Danmark* teigia, kad autorių teisių turėtojams nesvarbu, ar transliuoti skirtus įrašus padaro pačios transliuojančiosios organizacijos darbuotojas jos pačios įranga, ar trečiojo asmens, iš kurio transliuojančioji organizacija užsako produkciją, darbuotojas, naudodamas to trečiojo asmens įrangą. Be to, DR ir *TV2 Danmark* tvirtina, kad Autorių teisių įstatymo 31 straipsnyje nėra sąlygos, jog transliuojančiosios organizacijos privalo sukurti produkciją „savo pačių įranga“. Pagal Danijos teisę, taikant išimtį dėl transliuoti skirtų įrašų, nesvarbu, ar įrašus padaro transliuojančiosios organizacijos darbuotojai, ar trečiųjų asmenų darbuotojai.
- 17 NCB, priešingai, teigia, kad Sąjungos teisėje nustatyta sąlyga dėl „savo pačių įranga“ sukurtos produkcijos ir kad ši sąlyga taikytina ir pagal Autorių teisų įstatymą. Be to, ji tvirtina, kad sąlyga dėl „savo pačių įranga“ sukurtos produkcijos gali būti tenkinama tik tada, kai nepriklausomas išorės prodiuseris veikia televizijos transliuojančios organizacijos vardu ir atsakomybe. NCB tvirtina, kad formuluotę „veikia televizijos transliuojančios organizacijos vardu ir atsakomybe“ reikia aiškinti taip, kad televizijos transliuojančioji organizacija atsako už prodiuserio veiksmus ir galimą neveikimą prieš trečiuosius asmenis taip, lyg įrašus būtų padariusi pati televizijos transliuojančioji organizacija.
- 18 Tokiomis aplinkybėmis *Østre Landsret* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:
 - „1. Ar [Direktyvos 2001/29] 5 straipsnio 2 dalies d punkto formuluotę „savo pačių įranga“ ir šios direktyvos 41 konstatuojamosios dalies formuluotę „transliuojančiosios organizacijos vardu ir atsakomybe“ reikėtų aiškinti pagal nacionalinę, ar pagal Europos Sąjungos teisę?
 2. Ar turi būti laikoma, kad [Direktyvos 2001/29] 5 straipsnio 2 dalies d punkto formuluotė, pavyzdžiui, versijomis danų, anglų ir prancūzų kalbomis, reiškia „[transliuojančiosios organizacijos] vardu ir atsakomybe“ ar, pavyzdžiui, versija vokiečių kalba, reiškia „[transliuojančiosios organizacijos] vardu ar atsakomybe“?
 3. Darant prielaidą, kad 1 klausime nurodytas formuluotes reikia aiškinti remiantis Europos Sąjungos teise, pateikiamas šis klausimas: kokius kriterijus nacionaliniai teismai turėtų taikyti vertindami, ar trečiojo asmens (toliau – prodiuseris) padarytas įrašas, skirtas naudoti transliuojančiosios organizacijos transliacijoms, buvo padarytas „jų pačių įranga“ ir „[transliuojančiosios organizacijos] vardu (ir (arba)) atsakomybe“, todėl šiam įrašui taikoma 5 straipsnio 2 dalies d punkte numatyta išimtis?

Pateikiant 3 klausimą, konkrečiai siekiama, kad Teisingumo Teismas atsakytų į tokius klausimus:

- a) Ar [Direktyvos 2001/29] 5 straipsnio 2 dalies d punkto sąvoką „savo įranga“ reikėtų suprasti taip, kad prodiuserio padarytam įrašui, skirtam naudoti transliuojančiosios organizacijos transliacijoms, 5 straipsnio 2 dalies d punkte numatyta išimtis taikoma tik tuomet, jei transliuojančioji organizacija atsako prieš trečiuosius asmenis už prodiuserio veiksmus ir neveikimą, susijusius su įrašu, taip, lyg pati transliuojančioji organizacija būtų atlikusi tuos veiksmus arba jų nesiėmusi?
- b) Ar sąlyga, kad įrašas turi būti padarytas „[transliuojančiosios organizacijos] vardu (ir (arba)) atsakomybe“, tenkinama tuomet, kai transliuojančioji organizacija pateikė prodiuseriui užsakymą padaryti įrašą tam, kad ši transliuojančioji organizacija galėtų transliuoti tą įrašą, remiantis prielaida, kad ji turi teisę jį transliuoti?

Ar į toliau nurodomas aplinkybes gali arba turi būti atsižvelgiama atsakant į 3 klausimo b punktą, ir, jei taip, kokia svarba joms teiktina:

- i) ar transliuojančioji organizacija arba prodiuseris, remiantis šių asmenų sudarytais susitarimais, turi priimti galutinį meninio ar redakcinio pobūdžio sprendimą dėl užsakytos programos turinio;
 - ii) ar transliuojančioji organizacija atsako prieš trečiuosius asmenis už prodiuserio įsipareigojimus dėl įrašo taip, lyg pati transliuojančioji organizacija būtų atlikusi tuos veiksmus arba jų nesiėmusi;
 - iii) ar pagal susitarimą su transliuojančiąja organizacija prodiuseris yra įsipareigojęs pateikti transliuojančiajai organizacijai aptariamą programą už konkrečią kainą, už kurią turi padengti visas išlaidas, kurios gali būti susijusios su įrašu;
 - iv) ar transliuojančioji organizacija arba prodiuseris turi prisiimti atsakomybę už įrašą prieš trečiuosius asmenis?
- c) Ar sąlyga, kad įrašas turi būti padarytas „[transliuojančiosios organizacijos] vardu (ir (arba)) atsakomybe“, tenkinama tuomet, kai transliuojančioji organizacija prodiuseriui pateikė užsakymą padaryti įrašą, kad transliuojančioji organizacija galėtų jį transliuoti, jeigu ji turi teisę transliuoti tą įrašą, o prodiuseris pagal susitarimą dėl įrašo su transliuojančiąja organizacija prisiėmė finansinę ir teisinę atsakomybę: i) padengti visas su įrašu susijusias išlaidas mainais į iš anksto nustatyto dydžio mokestį; ii) nupirkti teises; ir iii) už nenumatytas aplinkybes, įskaitant bet kokią su įrašu susijusį vėlavimą ir sutarties neįvykdymą, tačiau transliuojančioji organizacija neatsako prieš trečiuosius asmenis už prodiuserio įsipareigojimus dėl įrašo taip, lyg pati transliuojančioji organizacija būtų atlikusi veiksmus ar jų nesiėmusi?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl priimtinumų

- 19 Transliuojančiosios organizacijos DR ir *TV2 Danmark* ginčija pateiktą klausimų priimtinumą ir tvirtina, kad atsakymas į šiuos klausimus bet kuriuo atveju nebūtų naudingas sprendžiant pagrindinę bylą.
- 20 Jos ginčija pačios Direktyvos 2001/29, dėl kurios išaiškinimo pateikti prejudiciniai klausimai, svarbą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje. Jos visų pirma teigia, kad Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies d punkto versijoje danų kalba vartojamos formuluotės „savo pačių įranga ir savo transliacijoms“ nėra Autorių teisių įstatymo 31 straipsnyje ir kad ši formuluotė pagrindinėje byloje netaikytina.

- 21 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad Teisingumo Teismui ir nacionaliniams teismams bendradarbiaujant pagal SESV 267 straipsnį, tik bylą nagrinėjantis ir būsimą sprendimą priimti turintis nacionalinis teismas, atsižvelgdamas į konkrečias savo nagrinėjamos bylos aplinkybes, turi įvertinti ir prejudicinio sprendimo reikalingumą savo sprendimui priimti ir Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų svarbą (2006 m. gruodžio 14 d. Sprendimo *Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio*, C-217/05, Rink. p. I-11987, 16 punktą ir jame nurodyta teismo praktika).
- 22 Todėl jeigu nacionalinių teismų pateikti klausimai susiję su Sąjungos teisės nuostatos aiškinimu, Teisingumo Teismas iš esmės privalo priimti sprendimą, nebent būtų akivaizdu, kad iš tikrųjų prašymu priimti prejudicinį sprendimą jo prašoma išspręsti dirbtinį ginčą arba pateikti konsultacinę nuomonę bendrais ar hipotetiniais klausimais, kad prašymas išaiškinti Sąjungos teisę niekaip nesusijęs su pagrindinės bylos faktais ar dalyku arba kad Teisingumo Teismui nežinomos faktinės ar teisinės aplinkybės, būtinos norint naudingai atsakyti į jam pateiktus klausimus (minėto Sprendimo *Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio* 17 punktą ir jame nurodyta teismo praktika).
- 23 Tačiau šiame prašyme priimti prejudicinį sprendimą taip nėra. Šioje byloje nesusiklostė nė viena iš minėtų aplinkybių, dėl kurių Teisingumo Teismas galėtų atsisakyti priimti prejudicinį sprendimą. Visų pirma iš sprendimo pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą aiškiai matyti, kad atsakymai į pateiktus klausimus dėl kelių Sąjungos teisės nuostatų išaiškinimo nacionaliniam teismui bus naudingi, norint teisiškai kvalifikuoti įrašus, kuriuos DR arba *TV2 Danmark* užsakė iš nepriklausomų išorės televizijos prodiuserių, ir išspręsti jo nagrinėjamą bylą.
- 24 Taigi pateikti klausimai turi būti laikomi priimtinais ir į juos reikia atsakyti.

Dėl pirmojo klausimo

- 25 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nori išsiaiškinti, ar Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies d punkto formuluotė „savo pačių įrangą“, paaiškindą šios direktyvos 41 konstatuojamojoje dalyje, reikėtų aiškinti pagal nacionalinę, ar pagal Sąjungos teisę.
- 26 Pirmiausia reikia priminti, kad pagal Direktyvos 2001/29 2 straipsnį valstybės narės autoriams nustato išimtinę teisę leisti arba uždrausti tiesiogiai ar netiesiogiai, laikinai ar nuolat bet kuriuo būdu ir bet kuria forma atgaminti visą savo kūrinį arba jo dalį.
- 27 Tačiau pagal tos pačios direktyvos 5 straipsnio 2 dalies d punktą valstybės narės gali nustatyti išimtinės autorių teisės atgaminti savo kūrinį išimtis arba apribojimus, kai daromi trumpalaikiai kūrinų įrašai, kuriuos daro transliuojančiosios organizacijos „savo pačių įrangą“ ir savo transliacijoms.
- 28 Visų pirma konstatuotina, kad šios nuostatos formuluotė tiesiogiai paremta Berno konvencijos 11bis straipsnio 3 dalies formuluote.
- 29 Kalbant apie Berno konvenciją, Sąjunga, nors ir nėra šios konvencijos šalis, pagal PINO autorių teisių sutarties, kurios šalis ji yra, kuri yra jos teisės sistemos dalis ir kurią siekiama įgyvendinti Direktyva 2001/29, 1 straipsnio 4 dalį vis dėlto privalo laikytis Berno konvencijos 1–21 straipsnių (šiuo klausimu žr. 2011 m. spalio 4 d. Sprendimo *Football Association Premier League ir kt.*, C-403/08 ir C-429/08, Rink. p. I-9083, 189 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką). Todėl Sąjunga privalo laikytis Berno konvencijos 11bis straipsnio (pagal analogiją žr. 2012 m. vasario 9 d. Sprendimo *Luksan*, C-277/10, 59 punktą).
- 30 Pagal šios konvencijos 11bis straipsnio 3 dalį Berno sąjungos šalių įstatymuose gali būti nustatytas režimas, taikomas trumpalaikiams įrašams, kuriuos radijo transliavimo organizacija daro savo lėšomis ir savo laidoms.

- 31 Tačiau priėmęs Direktyvą 2001/29/EB autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo Sąjungos teisės aktų leidėjas intelektinės nuosavybės srityje įgyvendino kompetenciją, kuri anksčiau priklausė valstybėms narėms. Šios direktyvos taikymo srityje Sąjunga turi būti laikoma pakeitusia valstybės nares, kurios nebėra kompetentingos įgyvendinti reikšmingas Berno konvencijos nuostatas (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Luksan* 64 punktą).
- 32 Tuo remdamasis Sąjungos teisės aktų leidėjas suteikė valstybėms narėms galimybę savo nacionalinėje teisėje nustatyti trumpalaikiams įrašams taikomą išimtį, kaip antai numatyta Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies d punkte, ir paaikškino šios išimties svarbą šios direktyvos 41 konstatuojamojoje dalyje nustatęs, kad transliuotojo įranga – tai ir transliuojančiosios organizacijos „vardu (ir (arba)) atsakomybe“ veikiančio asmens įranga.
- 33 Toliau primintina, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką tiek iš reikalavimo vienodai taikyti Sąjungos teisę, tiek iš lygybės principo išplaukia, jog tuomet, kai Sąjungos teisės nuostatoje, kad būtų nustatyta jos prasmė ir apimtis, nedaroma aiški nuoroda į valstybių narių teisę, jos turinys visoje Sąjungoje paprastai turi būti aiškinamas savarankiškai ir vienodai (žr., be kita ko, 1984 m. sausio 18 d. Sprendimo *Ekro*, 327/82, Rink. p. 107, 11 punktą; 2000 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Linster*, C-287/98, Rink. p. I-6917, 43 punktą; 2009 m. liepos 16 d. Sprendimo *Infopaq International*, C-5/08, Rink. p. I-6569, 27 punktą ir 2011 m. spalio 18 d. Sprendimo *Brüstle*, C-34/10, Rink. p. I-9821, 25 punktą).
- 34 Direktyvos 2001/29 tekste nėra nuorodų į nacionalinę teisę, kiek tai susiję su šios direktyvos 5 straipsnio 2 dalies d punkte vartojamos formuluotės „savo pačių įranga“ reikšme. Taigi iš to matyti, kad taikant minėtą direktyvą šią formuluotę reikia laikyti savarankiška Sąjungos teisės sąvoka, kurią Sąjungos teritorijoje būtina aiškinti vienodai.
- 35 Tokią išvadą patvirtina Direktyvos 2001/29 dalykas ir tikslas. EB 95 straipsniu grindžiamos ir tam tikroms autorių teisėms ir gretutinėms teisėms suderinti informacinėje visuomenėje bei vidaus rinkos apsaugai nuo konkurencijos iškreipimų dėl valstybių narių teisės aktų skirtumų skirtos Direktyvos 2001/29 tikslai (2006 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Laserdisken*, C-479/04, Rink. p. I-8089, 26 ir 31–34 punktai) reikalauja savarankiškų Sąjungos teisės sąvokų raidos. Sąjungos teisės aktų leidėjo noras užtikrinti kuo vienodesnį Direktyvos 2001/29 aiškinimą, be kita ko, matyti iš 32 konstatuojamosios dalies, kurioje valstybės narės skatinamos nuosekliai taikyti teisės atgaminti išimtis ir apribojimus, siekiant užtikrinti gerą vidaus rinkos veikimą.
- 36 Todėl, kaip minėta šio sprendimo 32 punkte, nors valstybės narės gali savo nacionalinėje teisėje numatyti trumpalaikiams įrašams taikomą išimtį, aiškinimas, pagal kurį valstybės narės, pasinaudojusios tokia Sąjungos teisės joms suteikta galimybe ir įvedusios tokią išimtį, gali įtvirtinti nesuderintus parametrus, susijusius su darant trumpalaikius įrašus naudojamos įrangos pobūdžiu, pažeistų pirmesniame punkte primintą šios direktyvos tikslą, nes šios išimties parametrai valstybėse narėse galėtų skirtis ir dėl to galėtų atsirasti nesuderinamumų (pagal analogiją dėl Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punkte vartojamos sąvokos „teisinga kompensacija“ žr. 2010 m. spalio 21 d. Sprendimo *Padawan*, C-467/08, Rink. p. I-10055, 34–36 punktus).
- 37 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti taip, kad Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies d punkto formuluotę „savo pačių įranga“ reikia aiškinti savarankiškai ir vienodai pagal Sąjungos teisę.

Dėl antrojo klausimo

- 38 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nori išsiaiškinti, ar Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies d punktą, skaitomą kartu su šios direktyvos 41 konstatuojamąja dalimi, reikia aiškinti taip, kad transliuojančiosios organizacijos įranga apima ir jos „vardu ir atsakomybe“ veikiančio asmens įrangą, ar taip, kad transliuojančiosios organizacijos įranga apima jos „vardu ar atsakomybe“ veikiančio asmens įrangą.

- 39 Visų pirma konstatuotina, kad Direktyvos 2001/29 41 konstatuojamoji dalis versijose įvairiomis kalbomis skiriasi.
- 40 Versijose kai kuriomis kalbomis (versijos čekų, vokiečių ir maltiečių kalbomis) šioje konstatuojamojoje dalyje nustatyta, kad transliuotojo įranga – tai ir transliuojančiosios organizacijos „vardu ar atsakomybe“ veikiančio asmens įranga. Iš šio teksto visų pirma matyti, kad įrašams, kuriuos transliuojančioji organizacija padarė savo transliacijoms, bet trečiojo asmens įranga, taikoma Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies d punkte numatyta išimtis dėl trumpalaikių įrašų – pakanka, kad atitinkamas trečiasis asmuo veiktų transliuojančiosios organizacijos „vardu“ arba „jos atsakomybe“.
- 41 Versijose kitomis kalbomis, kurių yra daugiau (versijos bulgarų, ispanų, danų, estų, graikų, anglų, prancūzų, latvių, lietuvių, vengrų, olandų, lenkų, rumunų, slovākų, slovėnų, suomių ir švedų kalbomis), priešingai, Direktyvos 2001/29 41 konstatuojamoji dalis suformuluota taip, kad transliuotojo įranga – tai ir transliuojančiosios organizacijos „vardu ir atsakomybe“ veikiančio asmens įranga. Iš šios teksto versijos visų pirma matyti, kad norint, jog įrašams, kuriuos transliuojančioji organizacija padarė savo transliacijoms, bet trečiojo asmens įranga, būtų taikoma Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies d punkte numatyta išimtis dėl trumpalaikių įrašų, būtina, kad atitinkamas trečiasis asmuo tenkintų abi minėtas sąlygas.
- 42 Taigi antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės nori išsiaiškinti, ar Direktyvos 2001/29 41 konstatuojamojoje dalyje įtvirtintos dvi sąlygos yra alternatyvios, ar kumuliacinės.
- 43 Iš pradžių pažymėtina, kad nagrinėjamos konstatuojamosios dalies aiškinimas vien pažodžiui savaime nesuteikia galimybės atsakyti į pateiktą klausimą, nes toks aiškinimas neišvengiamai lemia, kad viena arba kita minėta kalbinė formuluotė būtų pripažinta *contra legem*.
- 44 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką aiškinant Sąjungos teisės nuostatą negalima remtis tik vienoje iš kalbinių versijų pavartota šios nuostatos formuluote arba šiuo atžvilgiu teikti jai pirmenybę versijų kitomis kalbomis atžvilgiu. Toks požiūris būtų nesuderinamas su reikalavimu vienodai taikyti Sąjungos teisę (žr. 1998 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Institute of the Motor Industry*, C-149/97, Rink. p. I-7053, 16 punktą ir 2008 m. balandžio 3 d. Sprendimo *Endendijk*, C-187/07, Rink. p. I-2115, 23 punktą).
- 45 Tokiomis aplinkybėmis, esant neatitikimų tarp Sąjungos teisės teksto versijų dviem kalbomis, nagrinėjama nuostata turi būti aiškinama atsižvelgiant į bendrą teisės akto, kurio dalis ji yra, struktūrą ir tikslą (šiuo klausimu žr. 1977 m. spalio 27 d. Sprendimo *Bouchereau*, 30/77, Rink. p. 1999, 14 punktą; 2000 m. gruodžio 7 d. Sprendimo *Italija prieš Komisiją*, C-482/98, Rink. p. I-10861, 49 punktą ir 2004 m. balandžio 1 d. Sprendimo *Borgmann*, C-1/02, Rink. p. I-3219, 25 punktą).
- 46 Dėl Direktyvos 2001/29 41 konstatuojamosios dalies konteksto primintina, kad iš principo iš šios direktyvos 2 straipsnio matyti, jog saugomo kūrinio atgaminimas priklauso nuo autoriaus leidimo.
- 47 Tačiau iš šios direktyvos 5 straipsnio 2 dalies d punkto matyti, kad išimties tvarka valstybėse narėse, kurios taip nusprendė, transliuojančiosios organizacijos, kurioms leista transliuoti saugomą kūrinį, gali papildomai daryti „trumpalaikius“ šio kūrinio įrašus neprašydamos autoriaus leidimo tai daryti.
- 48 Šiuo atžvilgiu Berno konvencijos 11bis straipsnyje ir Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies d punkte, kuriuo perkeliama minėta konvencijos nuostata, reikalaujama, kad tokius trumpalaikius įrašus transliuojančiosios organizacijos darytų „savo pačių įranga“.
- 49 Pagal šią nuostatą, skaitomą kartu su Direktyvos 2001/29 41 konstatuojamąja dalimi, taikant išimtį dėl trumpalaikių įrašų, sąvoka transliuojančiosios organizacijos „įranga“ apima ir transliuojančiosios organizacijos vardu ir (arba) atsakomybe veikiančio asmens įrangą.
- 50 Atsižvelgiant į minėtą konstatuojamąją dalį, pagal šią nuostatą nereikalaujama, kad trumpalaikius įrašus darytų pati transliuojančioji organizacija, ir tik nurodoma, jog tuo atveju, kai šiuos įrašus daro trečiasis asmuo, jie laikomi padarytais transliuojančiosios organizacijos „įranga“.

- 51 Šiuo reikalavimu Sąjungos teisės aktų leidėjas norėjo išlaikyti glaudų ryšį tarp trečiojo asmens ir transliuojančiosios organizacijos, kuri užtikrina, kad tas asmuo negali savarankiškai pasinaudoti trumpalaikiams įrašams taikoma išimtimi, kuria gali naudotis tik transliuojančioji organizacija.
- 52 Būtent dėl to Sąjungos teisės aktų leidėjas Direktyvos 2001/29 41 konstatuojamojoje dalyje įtvirtino du galimus atvejus, kurių kiekvienas grindžiamas specifiniu transliuojančiosios organizacijos ir trečiojo asmens, kuriam prireikus patikėta padaryti trumpalaikius įrašus, santykiu.
- 53 Pirmasis atvejis, kai trečiasis asmuo veikia transliuojančiosios organizacijos „vardu“, suponuoja tiesioginį glaudų ryšį tarp abiejų šalių, pagal kurį trečiasis asmuo iš principo neturi jokios diskrecijos. Šis ryšys kitų asmenų atžvilgiu yra vienareikšmis, nes pagal apibrėžimą bet kokia trečiojo asmens veikla privalomai priskiriama transliuojančiajai organizacijai.
- 54 Antruoju atveju, kai trečiasis asmuo veikia transliuojančiosios organizacijos „atsakomybe“, ryšys tarp šių šalių yra sudėtingas, netiesioginis; trečiajam asmeniui užtikrinama tam tikra laisvė naudoti savo įrangą, bet visiškai saugomi kitų asmenų interesai transliuojančiosios organizacijos atžvilgiu, nes tai ji visiškai atsakinga už šį naudojimą prieš kitus asmenis, visų pirma autorius.
- 55 Iš to matyti, kad Direktyvos 2001/29 41 konstatuojamojoje dalyje minimos abi sąlygos gali atskirai, nepriklausomai viena nuo kitos, tiktai šios direktyvos 5 straipsnio 2 dalies d punkto, skaitomo kartu su minėta konstatuojamąja dalimi, tikslui, nurodytam šio sprendimo 51 punkte, pasiekti.
- 56 Tokiomis aplinkybėmis šios dvi sąlygos turi būti suprantamos kaip lygiavertės, todėl alternatyvios.
- 57 Be to, vertinant Teisingumo Teismo turimas aiškinimo galimybes, šis sprendimas atrodo palankesnis, nes suteikia transliuojančiosioms organizacijoms galimybę plačiau naudotis laisve užsiimti verslu, įtvirtinta Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 16 straipsnyje, bet nepažeidžiama autorių teisių esmė.
- 58 Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus, į antrąją klausimą reikia atsakyti taip, kad Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies d punktą, skaitomą kartu su šios direktyvos 41 konstatuojamąja dalimi, reikia aiškinti taip, kad transliuojančiosios organizacijos įranga apima ir jos vardu ar atsakomybe veikiančio bet kurio trečiojo asmens įrangą.

Dėl trečiojo klausimo

- 59 Trečiuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės nori sužinoti, kokius kriterijus reikia taikyti, norint konkrečiai nustatyti, ar įrašui, kurį transliuojančioji organizacija padarė savo transliacijoms ir trečiojo asmens įrangą, taikoma Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies d punkte numatyta išimtis dėl trumpalaikių įrašų.
- 60 Skaitant kartu Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies d punktą ir 41 konstatuojamąją dalį, kaip išaiškinta šio sprendimo 58 punkte, matyti, kad tokiam įrašui taikoma išimtis dėl trumpalaikių įrašų, jei šis asmuo gali būti laikomas veikiančiu transliuojančiosios organizacijos „vardu“ arba jos „atsakomybe“.
- 61 Taigi pirmiausia reikia įvertinti, ar atitinkamas trečiasis asmuo gali būti laikomas veikiančiu transliuojančiosios organizacijos „vardu“. Kaip minėta šio sprendimo 53 punkte, atsižvelgiant į iš principo vienareikšmį šio ryšio pobūdį, toks vertinimas paprastai yra aiškus ir nebūtina nustatyti tam tikrų kriterijų.
- 62 Tokiu atveju, kai atitinkamas trečiasis asmuo negali būti pripažintas veikiančiu transliuojančiosios organizacijos „vardu“, toliau reikia įvertinti, ar šis asmuo bent gali būti laikomas veikiančiu transliuojančiosios organizacijos „atsakomybe“.
- 63 Taip yra tik tokiu atveju, kai transliuojančioji organizacija privalo atsakyti už bet kokius šio asmens veiksmus, susijusius su saugomo kūrinio atgaminimu, visų pirma prieš autorius, kurie yra atitinkamų teisių turėtojai.

- 64 Atliekant šį vertinimą, ypač svarbi aplinkybė, kad transliuojančioji organizacija privalo atlyginti tretiesiems asmenims, visų pirma autoriams, kurie gali patirti žalą dėl neteisėto jų kūrinio atgaminimo, bet kokias trečiojo asmens, kaip antai nepriklausomų išorės televizijos prodiuserių, veiksmų ar neveikimo, susijusių su tuo įrašu, žalingas pasekmes, lyg pati transliuojančioji organizacija būtų atlikusi tuos veiksmus ar jų nesiėmusi.
- 65 Tačiau, kaip minėjo generalinė advokatė išvados 87 punkte, nėra svarbu, kas priima galutinį meninio ar redakcinio pobūdžio sprendimą dėl transliuojančiosios organizacijos užsakytos programos turinio. Pagal Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies b punktą, kaip išimtinę nuostatą, svarbi tik „įrašo“, kaip techninio atgaminimo priemonės, sąvoka.
- 66 Pagal minėtus aspektus prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi įvertinti, ar, atsižvelgiant į pagrindinės bylos aplinkybes, nagrinėjamus įrašus padarė asmuo, kurį galima laikyti veikiančiu konkrečiai transliuojančiosios organizacijos „vardu“ ar bent jos „atsakomybe“.
- 67 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į trečiąją klausimą reikia atsakyti taip, kad norėdamas konkrečiai nustatyti, ar įrašui, kurį transliuojančioji organizacija padarė savo transliacijoms ir trečiojo asmens įrangą, taikoma Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies d punkte numatyta išimtis dėl trumpalaikių įrašų, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi įvertinti, ar, atsižvelgiant į pagrindinės bylos aplinkybes, nagrinėjamus įrašus padarė asmuo, kurį galima laikyti veikiančiu konkrečiai transliuojančiosios organizacijos „vardu“ ar bent jos „atsakomybe“. Šiuo atžvilgiu svarbiausia, kad transliuojančioji organizacija privalėtų atlyginti tretiesiems asmenims, visų pirma autoriams, kurie gali patirti žalą dėl neteisėto jų kūrinio atgaminimo, bet kokias trečiojo asmens, kaip antai nepriklausomų išorės televizijos prodiuserių, veiksmų ar neveikimo, susijusių su tuo įrašu, žalingas pasekmes, lyg pati transliuojančioji organizacija būtų atlikusi tuos veiksmus ar jų nesiėmusi.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 68 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

1. 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo 5 straipsnio 2 dalies d punkte esančią formuluotę „savo pačių įrangą“ reikia aiškinti savarankiškai ir vienodai pagal Sąjungos teisę.
2. Direktyvos 2001/29/EB 5 straipsnio 2 dalies d punktą, skaitomą kartu su šios direktyvos 41 konstatuojamąja dalimi, reikia aiškinti taip, kad transliuojančiosios organizacijos įrangą apima ir jos vardu ar atsakomybe veikiančio bet kurio trečiojo asmens įrangą.
3. Norėdamas konkrečiai nustatyti, ar įrašui, kurį transliuojančioji organizacija padarė savo transliacijoms ir trečiojo asmens įrangą, taikoma Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 2 dalies d punkte numatyta išimtis dėl trumpalaikių įrašų, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi įvertinti, ar, atsižvelgiant į pagrindinės bylos aplinkybes, nagrinėjamus įrašus padarė asmuo, kurį galima laikyti veikiančiu konkrečiai transliuojančiosios organizacijos „vardu“ ar bent jos „atsakomybe“. Šiuo atžvilgiu svarbiausia, kad transliuojančioji organizacija privalėtų atlyginti tretiesiems asmenims, visų pirma autoriams, kurie gali patirti žalą dėl neteisėto jų kūrinio atgaminimo, bet kokias trečiojo asmens, kaip antai nepriklausomų išorės televizijos prodiuserių, veiksmų ar neveikimo, susijusių su tuo įrašu, žalingas pasekmes, lyg pati transliuojančioji organizacija būtų atlikusi tuos veiksmus ar jų nesiėmusi.

Parašai.